

1)

"I met a woman once, who described longing like an unbearable physical pain. She was actually capable of pointing out which specific parts of her body were feeling the pain when she felt a sense of longing. But what does it really mean to long for something? Is this actually a real thing? Because when we long for something we think about something we know we had in the past and want to have again in the future. We reminisce to something that we had, that is no longer, and all we have left of is our version of. These memories become more pleasant and nostalgic over the years. And there's no way, obviously, to ever really go back."

(Aniyas, "Touching", Chapter 4 – "Longings". from HADERECH website www.haderech.co.il)

"הכרתי פעם אשה שתארה געגועים ככאב גופני בלתי נסבל. היא ממש יכלה לשים את האצבע על מקומות מאוד ספציפיים בגוף ומה קורה שם בדיוק כשהיא מתגעגעת. אבל מה זה בעצם להתגעגע? האם יש באמת משהו כזה? הרי כשאנחנו מתגעגעים אנחנו חושבים על משהו שהיה בעבר ושרוצים שיקרה בעתיד שוב. אנו מתרפקים על משהו שהיה, עבר ונשאר רק הפירוש שלנו, הזיכרונות שלנו שמן הסתם הופכים עם הזמן את האירוע ליותר ויותר יפה, נעים ונוגע. ואי אפשר כמובן, אף פעם לחזור."

(אנייאס, נגיעות, פרק ד' - געגועים, מתוך אתר 'הדרך למעלה להעצמה אישית')

© כל הזכויות שמורות ל www.haderech.co.il

2)

"As a result of the historic catastrophe in which Titus of Rome destroyed Jerusalem and Israel was exiled from its land, I was born in one of the cities of the Exile. But always I regarded myself as one who was born in Jerusalem. In a dream, in a vision of the night, I saw myself standing with my brother-Levites in the Holy Temple, singing with them the songs of David, King of Israel, melodies such as no ear has heard since the day our city was destroyed and its people went into exile. I suspect that the angels in charge of the Shrine of Music, fearful lest I sing in wakefulness what I had sung in dream, made me forget by day what I had sung at night; for if my brethren, the sons of my people, were to hear, they would be unable to bear their grief over the happiness they have lost. To console me for having prevented me from singing with my mouth, they enable me to compose songs in writing."

(From **Samuel Agnon's** speech at the Nobel prize Banquet, December 1966)

"מתוך קטסטרופה היסטורית שהחריב טיטוס מלך רומי את ירושלים, וגלה ישראל מארצו, נולדתי אני באחת מערי הגולה, אבל בכל עת תמיד דומה הייתי עליו כמי שנולד בירושלים. בחלום, בחזון לילה ראיתי את עצמי עומד עם אחי הלויים בבית המקדש כשאני שר עמהם שירי דוד מלך ישראל. בזכותה של ירושלים כתבתי את כל אשר נתן השם בלבי ובעטני."

(מתוך נאומו של ש"י עגנון בטקס קבלת פרס נובל, דצמבר 1965)

3)

"After being forcibly exiled from their land, the people kept faith with it throughout their Dispersion and never ceased to pray and hope for their return to it and for the restoration in it of their political freedom."

Impelled by this historic and traditional attachment, Jews strove in every successive generation to re-establish themselves in their ancient homeland.

(From the "Israeli Declaration of Independence", 1948)

"לאחר שהוגלה העם מארצו בכוח הזרוע שמר לה אמונים בכל ארצות פזוריו, ולא חדל מתפילה ומתקווה לשוב לארצו ולחדש בתוכה את חירותו המדינית. מתוך קשר היסטורי ומסורתי זה חתרו היהודים בכל דור לשוב ולהאחז במולדתם העתיקה."

(מתוך "מגילת העצמאות", 1948)

4)

THE STORK

Lyrics: Chaim Idisis

Music: Shlomo Gronich

The stork fly to the land of Israel
Its wings flapping above the Nile
Heading to a far off land
There over the mountains, is Beit Yisrael
Sitting and watching

Oh Stork, Oh Stork with your white neck
What have your eyes seen?
Sing me the story.
The stork stays silent and doesn't open her beak
She readies her legs to take off again
She flaps her large wing
On the way to the cold, on the way she'll stop
In Zion, the city of light

Oh Stork, Oh Stork with your red beak
Will Jerusalem still remember us?
Oh Stork, Oh Stork with your white wings
Wish good fortune and peace for our city,
Peace in our Jerusalem.

SIGD LIMMUD

מרחשוון תשפ"א – November 2020

שיר הַסִּידָה

מילים: חיים אידיסיס
לחן: שלמה גרוניך

עֶפֶה חִסִּידָה לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל
כְּנָפִים מְנִיפָה מֵעַל הַנִּילוּס
אֶל אֶרֶץ רְחוֹקָה
מֵעֵבֶר לְהַרִים שֵׁם בֵּית יִשְׂרָאֵל
יוֹשְׁבִים וּמִצְפִּים

חִסִּידָה חִסִּידָה צְחוּרַת צְנָאָר
מָה רָאוּ עֵינֵינוּ
שִׁירֵי לֵי סְפוּר
שׁוֹתֶקֶת חִסִּידָה אֵינָה פּוֹצֵה מִקּוֹר
נִשְׁעֶנֶת עַל רִגְלָהּ וְעוֹד מֵעַט תִּחְזַר
תִּנְיֵף כְּנֵף גְּדוֹלָה
בְּדֶרֶךְ אֵל הַקֵּר בְּדֶרֶךְ תַּעֲצָר
בְּצִיּוֹן עִיר הָאוֹר

חִסִּידָה חִסִּידָה אֲדַמַּת מִקּוֹר
הָאֵם יְרוּשָׁלַיִם
אוֹתֵנוּ עוֹד תִּזְכֹּר
חִסִּידָה חִסִּידָה לְבִנְת כְּנֵף
בְּשָׂרֵי בְּשֻׁלּוֹם הָעִיר
בְּשֻׁלּוֹם יְרוּשָׁלַיִם

© כל הזכויות שמורות למחבר ולאקו"ם www.acum.org.il

5)

"They told us that Jerusalem was made completely of gold. That even her sidewalks were made of gold too. That the people who live there, live in peace and love between themselves, and they are waiting for us, our brothers. And once we'd return to Jerusalem, they would greet us with joy and we'd be part of the large happy family... Hearing these things would fill us with joy and hope that this day would finally come."

(Gila Beataulin, from the "Koren Ethiopian Haggada: Journey to Freedom" by Rabbi M. Waldman. Pg. 86)

"סיפרו לנו שירושלים כולה עשויה זהב. שאפילו המדרכות בה עשויות זהב. והאנשים שמתגוררים שם, כולם יהודים החיים בשלום ורעות, והם מחכים לנו, האחים היהודים. וכשנגיע לשם, יקבלו אותנו בשמחה, ונהייה חלק מהמשפחה הגדולה... למשמע דברים אלו היינו מתמלאים שמחה ותקווה שאכן היום הזה יגיע."
(גילה ביטאוליין, מתוך "הגדת יציאת אתיופיה" עורך: מ' ולדמן. עמ' 86)

6)

"Deep into the night, the journey started. Goodbye my village, goodbye my childhood home, goodbye my world. You were the one I saw since I made up my mind. I'm not betraying you, I am just going to the home of my forefathers, to the land of dreams, but I will miss you."

(Oshera Desla, from the "Koren Ethiopian Haggada: Journey to Freedom" by Rabbi M. Waldman. Pg. 86)

"עמוק אל תוך הלילה, החלה הצעידה. שלום לך כפרי, שלום לך מחוז ילדותי, שלום לך עולם, אותך ראיתי מאז שעמדתי על דעתי. אני לא בוגדת בכם, אני רק הולכת לארץ אבותי, לארץ החלומות, אתגעגע אליכם."
(אשרה דסלה, מתוך "הגדת יציאת אתיופיה" עורך: מ' ולדמן. עמ' 19)

7)

"I am so happy we made Aliyah to Israel. Of course I still miss a lot of things about Ethiopia and the sense of freedom I had there- the wide open spaces in nature and a life that really revolved around our family. In Ethiopia, there was a feeling of unity among the jews, something you don't feel in Israel. I loved my life among nature. You didn't need to buy so many things and life was a lot less materialistic."

(Sagi Negossa, from the "Koren Ethiopian Haggada: Journey to Freedom" by Rabbi M. Waldman. Pg. 134)

אני מאד שמח שעלינו לישראל. יש לי עדיין הרבה געגועים לאתיופיה וחסרים לי החיים החופשיים, המרחבים הפתוחים בטבע, והחיים בחוג המשפחה. באתיופיה היתה הרגשה של אחדות בקרב היהודים, דבר שלא מורגש בארץ... אהבתי את החיים בטבע... לא היה צריך לקנות כל דבר והיתה הרבה פחות חומרנות.
(שגיא נגוסה, מתוך "הגדת יציאת אתיופיה" עורך: מ' ולדמן. עמ' 134)

8)

"...An isolated Jewish community. In a distant mountainous land. Beita Yisrael was disconnected from Israel. On their own, for hundreds of generations, they kept the spark alive... This was a new Exodus from Egypt. There wasn't a spectacle like this since. The American pilots themselves stood in astonishment. Their eyes, like ours, did not stay dry as they watch the new Olim descend from the planes. Family after family arrived with their beautiful children. With their mesmerizing large eyes. Once their feet touched the ground they bowed down and started to pray. I don't know if the ground shook, but I am sure that history did. We stood with our mouths agape, wide-eyed and heartbroken as we watched this miraculous scene. Something like this would never happen to any other nation.

Israel invested significant resources to help integrate Beita Yisrael into the larger Israeli community, but to my dismay, it never really took.

Integrating into Israel created many difficulties and caused the new Olim a lot of pain. A pain we must remedy in the future. The great excitement the country felt upon their return didn't yield any substantial action. We have to act in full force...I heard, with great sorrow, about a kindergarten – "Otzar HaChayim" in Be'er Sheva... I was shocked by how a school in Petach Tikva rejected Ethiopian kids. This discrimination is disgraceful for our Torah following nation and it is a great shame for the state of Israel. There is, and needs to be, just one Israel that is fair and just for everyone...

Today, Yom Yerushalayim, is the day we stand together and salute those who set out on the difficult historical journey and perished on their way back home- to Israel. They dreamed about Jerusalem, we salute and honour those who perished. We pray and welcome back our brothers to their motherland. We won't forget the sorrow and we'll overcome these struggles.

(From Shimon Peres' speech at the memorial ceremony for those who perished on their journey to Israel, on Yom Yerushalayim 2010)

"...קהילה יהודית מבודדת. בארץ הררית רחוקה. כשביאת ישראל מנותקת מבית ישראל. לבדם במשך מאה דורות שמרו על גחלת ישראל... ..

זו הייתה יציאת מצרים חדשה... לא היה כמחזה הזה. הטייסים האמריקאיים עצמם עמדו משתוממים ומופתעים. גם עיניהם כמו עינינו לא נשארו יבשות כאשר העולים החלו לרדת ממטוסיהם. משפחה אחר משפחה, ובתוך ילדים יפי תואר. בעלי העיניים הגדולות והמקסימות... משרגלם דרכה על הארץ הם השתטחו עליה והחלו לשאת תפילה. אינני יודע אם הארץ רעדה. אבל אני בטוח שההיסטוריה רעדה. ואנחנו עמדנו פעורי פה, קרועי עיניים והלומי לב למראה הנס הזה... דבר כזה לא קרה לאף עם אחר...

ישראל השקיעה משאבים ניכרים לעלייתה ולקליטתה של קהילת ביתא ישראל. לצערי, הדבר לא נסתייע. הקליטה בארץ הייתה זרועת קשיים. נגרם צער לעולים. צער שעלינו לתקנו בעתיד. ההתלהבות הגדולה שהייתה במדינה לא תורגמה לשפת המעשים. עלינו לפעול במלוא הכוח... שמעתי בבושה ובכלימה על גן הילדים "אוצר החיים" בבאר שבע... והזדעזעתי לא פחות מדחייתם של ילדים אתיופים מבית ספר בפתח תקווה. האפליה היא ביזיון לתורת ישראל, והיא בושה למדינת ישראל... יש, וצריך שתהיה, רק ישראל אחת שווה וצודקת לכולם... היום, יום ירושלים, הוא היום בו אנו עומדים יחד ומצדיעים לאלה שיצאו לדרך ועשו ונפלו במסע ההיסטורי הזה. ירושלים, עליה חלמו, מצדיעה בכבוד לנופלים. היא מברכת את שובם של אחינו למורתם. את הצער לא נשכח. ועל הצרות עלינו להתגבר...

(מתוך נאום נשיא המדינה שמעון פרס בטקס האזכרה הממלכתי לנספים במסע לארץ, ביום ירושלים התש"ע)

9)

Forgive me Mother Ethiopia/Orit Tashoma

Forgive me
The tough hair
The taut skin
The rhythm in the shoulders
Coffee with mom at noon
Hospitality
Visiting the sick
Food that is nurturing
Magic in the legs
Handshake with both hands
The art of patience
Dedication
Bowing to the elderly
The courage of the young
Events with thousands of people
Who come to comfort or rejoice for nothing
Forgive me.

I almost forgot to leave you some space
My identity was imprisoned by the daily battles
The irony is that "Beta Israel" is already in the house of Amalek Israel
It embarrassed me
I found myself wrapped in the remnants of faith
Until another slander storm passed
Or a whim of professors for doubt
What exactly do they know about us?
What do they know? Only you
And the God of Israel are witnesses
That for two thousand five hundred years you were our refuge
Look how we survived, in the end we arrived
We did not forget Jerusalem.
But pretty soon I forgot about you
Look, it's not like I'm coming back, You know
I have no other country, Israel is the one
But a person who forgets his past will make mistakes every day of his life
I let anyone who wanted to - to define my identity
Indeed it is my fault, until the prayers of my ancestors
Wrapped around my ankles sucked me to the bottom of my soul
Floats of institutional oppression and statistics
They tried to program my emotions
But we are not just called "Jagna" for nothing ah
Only the brave will dare to dive into the stillness quietly
Towards the abandoned ship there I found the treasure of comfort
And I swore I'd rather die a pirate than be another machine
Just a moment before I set off
Let me apologize
Ikarta Anat Ethiopia
I cannot really pay you back

Forgive me Ethiopia
I almost forgot to leave you some space
Let me write instead

סליחה אמא אתיופיה\ אורית טשומה

השער הקשוח
העור המתוח
הקצב בכתפיים
קפה הבונה עם אמא בצ'הרים
הפנסות אורחים
בקורי החולים
אכל שמזין
קסם ברגלים
לחיצת יד בשתי ידיים
אמנות הסבלנות
ההתמסרות
הקדה למבגרים
האמץ שבצעירים
ארועים עם אלפי אנשים
שבאים לנחם או לשמח בלי תמורה
סליחה
כמעט שכחתי להשאיר לך מקום
זהותי נפלה בשבי מלחמות היום יום
"האירונה ש"ביתא ישראל" כבר בבית של
"אמלק ישראל"
עוררה בי מבוכה
מצאתי את עצמי מתעטפת בשרידי האמונה
עד שתחלף לה עוד סערת הכפשה
או גחמה של פרופסורים לפקפוקים
שמה בדיוק הם יודעים עלינו?
מה הם יודעים, הרי זו רק אתיופיה
ואלהי ישראל עדים
שאלפים חמש מאות שנים את היית לנו למקלט
תראי איך שרדנו, בסוף הגענו
לא שכחנו את ירושלים, מה
אבל די מהר שכחתי אותך
תראי, זה לא שאני חוזרת את הרי יודעת ש
אין לי ארץ אחרת, ישראל היא האמת
אך אדם השוכח עברו יעשה טעויות כל ימי חייו
ואני נתתי לכל מי שרצה להגדיר את זהותי
על לא העול בכפי, עד שתפלות של אבות אבותי
לופפו סביב קרסלי שאבו אותי לקרקעית הנפש

מצפים של דכוי ממסדי וסטטיסטיקות
נסו לתכנת לי את הרגש
אבל לא סתם קוראים לנו "ג'אגנה" אה
רק האמיצים יעזו לצלל אל תוך השקט בשקט
אל עבר הספינה שננטשה שם מצאתי את אוצר הנחמה
ונשבעתי שאני מעדיפה למות פירטית מעוד מכונה
רק רגע לפני שאני יוצאת לדרך
תני לי לבקש סליחה
איקרטה אנת אתיופיה
לא באמת אוכל להחזיר לך בחזרה
אתיופיה סליחה
כמעט שכחתי להשאיר לך מקום
תני לי לכתב במקום

10)

"Ezra opened the scroll in the sight of all the people, for he was above all the people; as he opened it, all the people stood up.

Ezra blessed the LORD, the great God, and all the people answered, "Amen, Amen," with hands upraised. Then they bowed their heads and prostrated themselves before the LORD with their faces to the ground."

(Nehemiah 8:5-6)

וַיִּפְתַּח עֶזְרָא הַסֵּפֶר לְעֵינֵי כָל־הָעָם כִּי־מַעַל כָּל־הָעָם הָיָה וּכְפָתְחוּ עִמָּדוֹ כָּל־הָעָם:
וַיְבָרַךְ עֶזְרָא אֶת־יְהוָה הָאֱלֹהִים הַגָּדוֹל וַיַּעֲנוּ כָל־הָעָם אָמֵן | אָמֵן בְּמַעַל יְדֵיהֶם וַיִּקְדּוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּ לַיהוָה אַפַּיִם אֶרְצָה:
(ספר נחמיה פרק ח' ה'-ו')

"On the twenty-fourth day of this month, the Israelites assembled, fasting, in sackcloth, and with earth upon them.

Those of the stock of Israel separated themselves from all foreigners, and stood and confessed their sins and the iniquities of their fathers.

Standing in their places, they read from the scroll of the Teaching of the LORD their God for one-fourth of the day, and for another fourth they confessed and prostrated themselves before the LORD their God."

(Nehemiah 9:1-3)

וּבַיּוֹם עֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה לַחֹדֶשׁ הַזֶּה נֶאֱסְפוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּצוֹם וּבְשֻׁלָּיִם וְאָדָמָה עֲלֵיהֶם:
וַיִּבְדְּלוּ יִזְרַע יִשְׂרָאֵל מִכָּל בְּנֵי נֹכַר וַיַּעֲמְדוּ וַיִּתְוַדּוּ עַל־חַטָּאתֵיהֶם וְעוֹנוֹת אֲבוֹתֵיהֶם:
וַיִּקְוּמוּ עַל־עַמְדָם וַיִּקְרְאוּ בַסֵּפֶר תּוֹרַת יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם רְבַעִית הַיּוֹם וּרְבַעִית מִתְוַדִּים וּמִשְׁתַּחֲוִים לַיהוָה אֱלֹהֵיהֶם:
(ספר נחמיה פרק ט', א'-ג')

11)

"About Jerusalem, we didn't dare dream as a place that we could actually reach...it was only allowed to dream as A Dream... They told us we were going to Jerusalem. So how come we're going to Lod? Even though, we bowed our heads and kissed the ground. Lod is also a holy land, we said. Honestly, I was a bit disappointed. After all, I waited to see the land of milk and honey. That was what they promised us. And what did I see? Piles of sand..."

(Barukh Me'iri, "Draming Beyond the Bars- the story of Ethiopian Prisoner of Zion")

"על ירושלים לא העזנו לחלום כעל מקום שניתן להגיע אליו...רק מותר היה לחלום... אמרו לנו שאנחנו נוסעים לירושלים. מה פתאום לוד? בסופו של דבר הרכנו את ראשנו ונישקנו את האדמה. גם לוד היא אדמת קודש, אמרנו. האמת? קצת התאכזבתי. הרי חייתי לראות ארץ זבת חלב. כך בכל אופן הבטיחו לנו. ומה ראיתי? ערימות של חול."

(ברוך מאירי, חלום בין סורגים: סיפורם של אסירי ציון מאתיופיה)

12)

"If only, if only here in Israel they would continue believing the same beliefs. I'll tell you, it was a pure belief, truly from the bottom of our hearts. When the minister, our QES, says- "this is prohibited" then it is prohibited!. There's no such thing as secular or religious. As a matter of fact, our dream, all our hopes, each thought, all of it was just out in the wind, It wasn't the Jerusalem that people thought it was... it all got destroyed here."

(Rabbi Yosef Hadana, "Ethiopia and Ethiopian Jews- past, present and future")

"הלוואי הלוואי כאן בארץ היו ממשיכים באותה אמונה. אני אומר לכם, אמונה תמימה, ממש מכל הלב. כשהמנהיג הקיים אומר "זה אסור" אז זה אסור. אין דבר כזה חילוני, דתי. למעשה, כל החלום, כל התקוות, כל מה שחשבנו, הכול ממש כמו אוויר פורח. זה לא אותה ירושלים שאנשים חשבו עליה... הכל נהרס כאן."

(הרב יוסף הדנה, "אתיופיה ויהודי אתיופיה: אז, היום ומחר")